

„Tengernyi könnynél többet ér egy cseppnyi tett!”

„!YBY TD333H #3 H3 Y3XXKY A33DDKO TD3HΛ33Y,,

JÓPALÓCOK

HÍRMONDÓ

2018. I. negyedév

ÉRTÉKÉRTŐK, ÉRTÉKHORDOZÓK A MAGYAR KULTÚRA NAPJA PÁLYÁZAT 22. DÍJKIOSZTÓ ÜNNEPSÉGE

Hogy „meg nem állíthatjuk az idő múlását”, tudjuk, nemcsak a jól ismert magyar nótának köszönhetően. Hogy „rohan az idő”, ahogyan Koncz Zsuzsa énekelte pályája csúcsán, azt is. Huszonkét év telt el azóta, hogy először hirdettük meg tanulmányírói pályázatunkat a Magyar Kultúra Napja tiszteletére. Huszonkettedszer érkeztek a Kárpáthaza szinte valamennyi tájáról az eredményhirdetésre dolgozatíró magyar fiatalok az őket kísérő tanáraikkal, szüleikkel, hogy valaminek részesei lehessenek, amit nevezhetünk sikernek, élménynek, örömmek, boldogságnak is akár. Mert a díjkiosztó ünnepségen mosolygó arcokat, csillogó, olykor örömkönnyes szemeket lát az ember, amiktől maga is elérékenyül... Így történt ez most is, január 21-én az eredményhirdető ünnepségen.

Új helyszín, a Duna Palota Bálterme adott otthont az ünnepségnek. Megtelt a nagy terem, a várakozás meghitt perceiben sokan ismerősként üdvözölték egymást, s voltak, akik e zsongásban izgulva várták, hogy mi fog történni.

Károlyi Egon

Hlavács Réka

Az történt, hogy egy délvidéki kis magyar ember, **Károlyi Egon** lépett a közönség elé és előadta Kölcsey Himnuszát. Úgy, ahogyan ezt az imát egy szívvel-lélekkel magyar ifjú átélheti. A Palóc Társaság elnöke rövid megnyitó beszédében hangsúlyozta: a pályázat célja a magyarság jövőjét biztosító fiataljaink magyarságtudatának elmélyítése, bennük a szülőföld iránti hűség erősítése, az anyanyelvi képességeik fejlesztése és tehetségük kibontakoztatása. Legyünk bár székelyek, bácskaiak vagy palócok, mindnyájan magyarok vagyunk, összetartozunk – mondta. Szét lehetünk bár vágva hetedhét határba, de szívben, szellemben mindig is egyek: magyarok vagyunk! Magyarok, akik tudják: „Magyarnak lenni büszke gyönyörűség! Magyarnak lenni: nagy s szent akarat!” - a 150 évvel ezelőtt született Sajó Sándornak, a trianoni fájdalom költőjének a szavaival. Ez a tiszta érzés, ez a biztos tudat cseng ki a dolgozatokból, ezért öröm ezeket a dolgozatokat olvasni, ez ad erőt a kisebbségi lét elviselésére.

Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója köszöntőjében örömét fejezte ki, hogy ilyen rangos rendezvénynek adhat otthont, hogy évről évre itt találkozhatnak a magyar nemzet elszakított területéről érkező fiatalok, akik e találkozásnak is köszönhetően nagy élménnyel hazatérve lehetnek összetartozásunknak példaadó követői.

A felvidéki (ipolybalogi) széphanagú **Hlavács Réka** éneke és a délvidéki (magyarkanizsai) **Nagy Kristóf** hegedűjátéka aratott tapsot, majd a Magyar Örökség-díjas költő, író, színműíró, újságíró **Batta György** mesélte el gyermekkori élményét, találkozását az irodalommal (beszéde honlapunkon olvasható).

A legmagasabbra értékelt dolgozatok közül olvastak fel részleteket íróik: **Jablonský Benjámín** és **Kukolik András** ipolysági, **Kovács Emese** párkányi, **Gáspár András** füleki, **Kovács Alex** külai diák. A felolvasott írásokat egészítette ki gondolataival, az értékelés szempontjaival, több dolgozatról újabb idézetekkel **Kolczonay Katalin** egyetemi oktató, a Palóc Társaság Tiszteletbeli tagja, aki immár huszonkettedszer volt az értékelő bizottság elnöke, végezte vállalását hozzáértéssel, örömmel, lelkesedéssel.

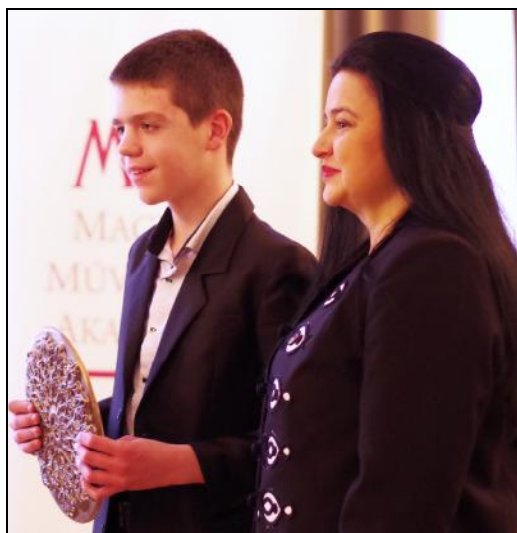
Jablonský Benjámín

Kovács Emese

Kukolik András

Kovács Alex és Józsa Judit

Ezután következett a várva várt eredményhirdetés (részletesen honlapunkon olvasható). A pályázat nagydíját, az ún. MKN-díjat (értéke darabonként százezer Ft!), amelyet évek óta díjmentesen és örömmel készít **Józsa Judit** kerámiaszobrász, magyar kultúra Lovagja, a Palóc Társaság Tiszteletbeli tagja, maga a művész adta át az általános iskolás korosztály győztesének, **Kovács Alexnek**, illetve a középiskolás **Nagy Lászlónak** (Ipariskola Révkomárom). A többi helyezettnek – 23 általános iskolás és 29 középiskolás diáknak – is volt mit hazavinnie, sőt a felkészítő tanárok sem hagyták el üres kézzel a rendezvény helyszínét. Köszönhető ez annak, hogy minden alkalommal találunk olyan támogatókat, akik és amelyek önzetlenül, szívesen áldoznak díjra, ajándéokra. Lássuk őket is: Anyanyelvápolók Szövetsége, Aurum Bistro, Csenkei Baranta Molnár Attila, Fekete István, Hegyvidéki Trianon Harangja Társaság, Józsa Judit kerámiaszobrász, Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke, KÁRPÁTIA zenekar, Magyarság Háza, Magyar Művészeti Akadémia, Magyar-Osztrák-Bajor Társaság, Országos Honismereti Szövetség, PaeDr. Patassy Sándor grafikus, honlapmester, Rákóczi Szövetség, Regélő – Czékmási Csaba, SD Ifjúsági Csoport, Vitéz Szablya Adrienne, Szent László Év Tanácsadó Testület, Szidiropulosz Archimédesz–Kolczonay Katalin Trianon Kutatóintézet

Alapítvány, Urbán Attila, Várpalotai Trianon Múzeum, akiknek s amelyeknek ezúton is köszönjük nagylelkű támogatásukat, amellyel elősegítik a Palóc Társaság magyar nemzeti műveltséget őrző, továbbadó és fejlesztő tevékenységét!

Batta György

Kolczonay Katalin

A rendezvény zárásaként az óbecsei **Fokos zenekar** és a **Petőfi Egyesület** adta elő Reményik Sándor Eredj, ha tudsz! című zenés irodalmi műsorát, amely műsor méltó volt az ünnepséghez.

A díjkiosztó ünnepség után kaptunk néhány levelet a résztvevőktől. Beszámolónk végén ezekből adunk közre.

Batta György írta:

„Kedves Aladár és Családja, köszönöm, hogy részt vehettem a tegnapi szép eseményen, és tanúja lehettem, miként erősödik a lélek fiataljainkban, hogy megújulhasson a nemzetünk. Köszönöm hosszú ideje folyó hatalmas, szívós munkátokat mindnyájunk érdekében. Küldöm a tegnapi szöveget, és kívánok mindnyájatoknak továbbra is töretlen hitet, erőt, egészséget, minden jót. Szeretettel: GY.”

Józsa Huba Sándor baróti diák írta:

„Kedves Aladár bácsi! Elhatároztam magam, hogy amennyi alkalom nyílik a fejlődésre, a jobb tudásra, az ismeretségeim bővítésére, a látószögem tágítására, annyit fogok kihasználni, s főleg ezen a téren, mert szeretem, sőt imádom az anyanyelvem és szeretem művelni is azt. Minden örömöm abban rejlik, hogy ezt a nyelvet nap mint nap használhatom. Bármilyen idők jöjjenek is, meg fogom őrizni az anyanyelvem, ez a gyerekeimre is egyaránt érvényes fog lenni. Jöjjön bármilyen világ, az én gyerekeim magyarok lesznek! Szeretnék megtanulni jobb pályázatokat írni és jobban kifejezni magam, fejleszteni magam ezen a téren. Röviden ennyi a tényállás jelenleg. Üdvözlettel, székelyföldi szeretettel, Huba”

Bíró Zsófia, Józsa Huba Sándor, Jantek Márk, Jávorszky Dániel

A Duna Palota Bálterme

Tóth Tibor ipolysági tanár leveléből:

„Kedves Aladár! Mindig is igyekeztem felkarolni a tehetséges fiatalokat, és segíteni őket. Hála az Úrnak, a 90 diák között még mindig akadtak (kimagasló) tehetségek, ezek egyike Jablonsky Benji is, aki nagyon intelligens, tehetséges, s emellett szerény is. András és Dávid is jó úton haladnak, őket még majd kicsit csiszolgatni kell, hisz még csak elsősök. Megemelem a kalapom a kitartó tevékenységed előtt, amelyet a (felvidéki) magyarság érdekében folytatasz. Isten áldása kísérjen ebben továbbra is.... Baráti üdvözléssel, Tibor”

Az óbecsei Fokos zenekar és a Petőfi együttes tagjai (Képek Gál Levenete)

GGG FIGYELMEZTETÉS GGG

„A fiatalok lelkét úgy kell megrontani, hogy elfelejtsék, hogy hunnak születtek és csak a könnyű élveztek világát keressék. A hunok azért jó harcosok, mert tisztelik ősi hagyományait, büszkék történelmükre, hősi legendáikra, büszkék őseik vitézségére, harcos szellemére, csodálatot kiváltó győzelmeikre, amelyek lelkileg megerősítik, és szinte legyőzhetetlenné teszi őket. Vegyük el őseiket, vegyük el történelmüket, romboljuk le szüleik tiszteletét, zúzzuk szét ősi hitüket, romboljuk le legendáikat és így kegyes bárányokká válnak, és azt tesszük velük, amit akarunk.”

Cey-Bert Róbert

Gyula: A sólyom népe

Jablonský Benjámín

Én iskolám, köszönöm...

Mit adott nekem a magyar iskola? – *Részlet a dolgozatból*

... Általában büszkén mesélem ismerőseimnek, hogy amikor hét éves voltam, én magam döntöttem el, hogy hová is szeretnék iskolába járni. Részben valóban így volt. Édesanyám hétéves gyermeke pedig mit sem gondolva az iskolakezdés előtt, toporzékkolt, ellenkezett annak gondolata ellen, hogy szlovák alapiskolába járjon a következő kilenc évben. Dönthet egy hétéves gyermek egyáltalán? Máig nem értem, miért cselekedtem így, de egy dologban biztos vagyok: amit tettem, jól tettem!

Immár tudom, hogy nem vesztettem vele semmit: épp ellenkezőleg. Bár alapiskolában nem fordítottam nagyobb figyelmet önmagamra, de a gimnázium mindent megváltoztatott. Amikor még "kis" elsős voltam, az egyik történelemórán a tanárunk egy esszéíró pályázatot ajánlott éppenséggel a figyelmünkbe. Akkor még mit sem tudva, tettem egy próbát: érdeklődtem, majd megtudtam, hogy a Magyar Kultúra Napja alkalmából meghirdetett pályázat témáiból kellene egyet választanom. Mint minden évben, akkor is volt olyan téma, amelyről oldalakon keresztül lehetett értekezni a magyarságról; de én az akkor még egyszerűbb utat választottam: két oldalban írtam le a magyar népi gyógyászat eszközeit és módszereit. Tanárom mindvégig biztatott, szembesített hibáimmal és gyengeségeimmel.

Nem vártam sokat a beadott pályázattól, valahogy éreztem, hogy nem, ez nem én vagyok. Az eredményhirdetéskor nem hangzott el a nevem, de megfogadtam: következő évben újra

indulok – tanárom biztatását követően – magyar lélekkel, magyar szellemmel. Így hát két hónapnyi felkészülést követően nekiláttam, hogy megírjam nemzetegyesítő gondolataimat, amiből később egy erős önigazolást kaptam: jó úton indultam el.

S bár akkor még nem láttam túl a meg nem értett döntéseimen, de utólag tudatosítottam, hogy leginkább az vezérelt, hogy másokkal is megoszthassam az eszméimet. Amellett, hogy én is „adtam”, kaptam is másoktól; egy tizenhárom éves kárpátaljai fiú pályamunkája rádöbentett arra, hogy mennyire is jó a helyzetük a felvidéki magyaroknak. Szavaiból áradt a hazavágyódás, az igény arra, hogy magyarok közt élhesse mindennapjait. A könyvjutalom mellett sokkal értékesebb dolgokkal térhettem haza: visszaigalozással, kortársaim történeteivel a szívemben és egy átformált, újabb értékrendszerrel. Hazatérvén különféle gondolatok és kérdések fordultak meg a fejemben.

Mennyien nem merjük felvállalni, hogy magyarok vagyunk? Neveinket elszlovákosítjuk, szlovák iskolákba adjuk be gyermekeinket és szlovák híradót nézünk. Szlovák-magyar házasságban született gyermekek nagy része szlovák neveltetést kap. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a család már szlovák lesz. Egy indián mondás szerint döntéseink következményét hét generációra előre kell látnunk. Lehet, nem most, de két, három generációval később már egy magyar szót se fognak tudni kimondani azok a gyermekek.

Miért hanyatlak egy majdnem háromezer éves nép egy része a saját földjén? Ha életünk végéhez érünk, átgondolhatjuk majd, ha mindezidáig nem tettük, hogy miről fogunk számot adni: sikeresen eladtam, elcseréltem a nemzeti öntudatomat vagy mindvégig magyar maradtam?

Tömören, pár mondattal összefoglalva, ezeket hoztam haza Budapestről. Nap mint nap találkoztam a jelenséggel, de csak ekkor kezdtem el neki nagyobb figyelmet szentelni. Úgy gondolom, mindenképp megérte. Ezt követte egy szónokverseny, ahol ugyanebben a témában kellett felsorakoztatni érveket, tényeket és mélyebb gondolatokat.

Azt hiszem, ha akkor nem hallom meg, hogy lehetőség van egy pályamunka megírására, akkor ma én sokkal kevesebb lennék. Csupán egy döntés volt, mégis emberekkel hozott össze, ezeryi dologra felbátorított, és máig sem bánom. Most már igenis megértettem, hogy az emberek miért szokták mondani, hogy tegyük azt, amit szeretünk, és életünk fokozatosan aköré fog rendeződni.

Általános igazságként is hangozhat az a gondolat, hogy a környezetünk határoz meg minket. Megeshet, hogy ez lehetetlennek hangzik, de igaz: ahová születünk, az a hely, társaság, annak szokás- és eszmerendszere formálni fog minket életünk során, végigkísér minket. Mindenesetre ezekkel a sorokkal, gondolatokkal is szeretném megköszönni azt, amit az iskolám adott énnekem: a lehetőséget, hogy az anyanyelvemen tanulhassak, álmodhassak, szerethessek; értékes barátságokat és összetartó közösséget, beleértve a tanárokat is, akik olykor mentorként állnak a hátunk mögé és indítanak el egy-egy jóra vezető úton.

Korunk szellemi vezetői már nem a sámánok, de leginkább az iskolákban lévő tanárok. A már említett húsz év alatt ők állítanak elénk feladatokat, ők nyitják ki néhány lehetőség kapuját, és végezetül ők is nevelnek minket. Ennek köszönhetően a felvidéki magyar iskolákból évek múlva is szívükben magyar diákok kerülnek ki.

ESTERHÁZY EMLÉKNAP BALASSAGYARMATON

Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítvány közösen a Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészeti Iskolával a gróf Esterházy János emléke iránti hűsége jeléül 2018. január 17-én emléknapot rendezett az iskola nagytermében Medvác Lajos polgármester védnökségével.

A rendezvény előtt a résztvevők képviselői megkoszorúzták a **Civitas Fortissima** emlékművet a város főterén, mely a 99 évvel ezelőtti, a cseh légió városfoglalása elleni hősi ellenállásra emlékezteti a város polgárait és az odalátogatókat. Ez a történelmi tény készítette pár évvel korábban a Magyar Országgyűlést, hogy Balassagyarmatnak a Civitas Fortissima, azaz a **Legbátrabb Város** címet adományozza.

A Legbátrabb Város mai polgárai hűek maradtak hős elődeikhez, amikor a felvidéki vértanú magyar politikus, gróf Esterházy János emlékének ápolására emléknappal tiszteltek.

A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészeti Iskola Kiállítótermében a szombathelyi nyugalmazott tanár és gimnáziumi iskolaigazgató **Károly Frigyes** nyitotta meg a gróf Esterházy János életútját bemutató időszak kiállítást, mely a korabeli dokumentumok és Esterházy János tárgyi emlékeinek felhasználásával mutatta be tragikus életútját. A kiállítás a már megvalósult alsóbodoki Esterházy János Zarándokhely anyagából állt össze.

Az iskola nagytermében az alapiskola diákjai koncertet adtak a megemlékezés résztvevőinek és közönségének. **Csábi István**, az iskola igazgatója üdvözölte a résztvevőket, majd **Balla Mihály** fideszes országgyűlési képviselő mondta el gondolatait Esterházy Jánosról és hamvainak temetési szertartásáról Alsóbodokon.

Az előadássorozat első előadója **Istenes József** építész volt, aki Esterházyról írt gondolatait olvasta fel, majd pedig a „Kairosz – Az idő beteljesedése“ című vetített előadása következett. Ezután **Z. Urbán Aladár**, a Palóc Társaság elnöke méltatta Esterházy János érdemeit a magyarság identitástudatának megőrzése érdekében, felvázolt egy panorámaképet a palócság önazonosságtudatáról és részleteket olvasott fel fiatal palóc tollforgatók tanulmányírói pályázatukra érkezett munkáiból. **Lencsés Zsolt** az alsóbodoki Szent Kereszt Felmagasztalása Kápolna építésének drámáját, **Paulisz Boldizsár** karizmatikus személyiségét és művésztsai odaadó munkájának eredményét ecsetelte a kápolna végső művészi díszítésének kialakításában. Az emléknap **Boráros Imre** Kossuth-díjas színművész és társulata **Siposhegyi Péter** : „Hantjával sem takar“ című passió-monodrámájának döbbenetes élményt nyújtó előadásával zárult.

Üdvözljük a szervező-rendezőknek azt a kinyilvánított akaratát, mely szerint az Esterházy János emléknapot hagyományt teremtve minden évben szeretnék megtartani.

„...a nemzet emlékezetét nem lehet megkurtítani, megcsonkítani. Megingathatatlan hite Istenben, az ő gondviselésében alkalmassá tette őt arra, hogy a legnehezebb pillanatokban is egyenes gerinccel állja ki a megaláztatásokat egészen a legvégsőkig, egészen utolsó leheletéig. Esterházy János tehát értünk szenvedett és halt meg és ezért fogunk mi és az utánunk következő generációk őrá, mint a legfőbb tanúságtevőnkre és példaképünkre tekinteni.

Az ő példamutatása most már minket is kötelez arra, hogy helytálljunk mi is életünk kihívásaival szemben, ne engedjünk a közösségeinket támadó vádlók hazug, aljas cselvetéseinek, legyünk bátrak nemzeti identitásunk megvédésében.

A mag, melyet ő halálával a Felvidék földjébe hullatott, már szárba szökken és bibliai erejéből adódóan meg fogja hozni termését néhol tízszeresen, néhol negyvenszeresen és lesz, ahol akár százszorosan is itt, a mi vidékünkön. Ő értünk halt meg, hogy mi éljünk, éljünk itt ezen a földön, apáink örökségén...”

Részlet Istenes József beszédéből

ÉRTÜNK SZENVEDETT

Gróf Esterházy Jánosra emlékeztünk Prágában

A kommunista rendszer áldozatainak a cseh főváros Motol köztemetőjében létrehozott emlékhelyén a prágai Esterházy János Társulás a Keresztény és Emberi Értékekért, valamint a Coexistentia Politikai Mozgalom Esterházy-emlékbizottsága megemlékezést szervezett a politikus halálának 61. évfordulóján.

A kegyeleti emlékhelyet a motoli temető azon részén, ahol a volt politikai rendszer több tucatnyi áldozatát korábban névtelenül elhantolták, a kilencvenes évek elején a csehországi Politikai Foglyok Konföderációja alakította ki. Az 1901-ben született és 1957-ben a morvaországi Mírov várbörtönében elhalálozott Esterházy János urnája a hatvanas évek elején került az akkor még névtelen tömegsírba.

Prágában az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért fejt ki áldásos tevékenységet évek óta. A Prágában élő magyarok e neves célért is munkálkodó egyesülete **dr. Kocsis László Attila** irányításával az idén is megható ünnepséget szervezett március 8-án, Esterházy János halálának 61. évfordulóján. A prágai magyarok, a Magyarországról és a Felvidékről is érkezett résztvevők a Motol városrész temetőjében gyülekeztek, hogy leróják kegyeletüket a kommunizmus áldozatainak emlékművénél, amelyen Esterházy János is emléktáblája van.

Boros Miklós prágai magyar nagykövet, **František Šedivý**, a Cseh Politikai Foglyok konföderációjának alelnöke, **Martényi Árpád**, a Rákóczi Szövetség alelnöke, az Esterházy János Emlékbizottság elnöke, **Stanislaw Gawlik**, a Coexistentia-Együttélés lengyel tagozatának elnöke, valamint **Rákóczi Anna**, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének elnöke mondtak méltató beszédet. A koszorúzóik között volt a **Palóc Társaság** küldöttsége is, amely a **Szövetség a Közös Célokért** szervezetet is képviselte az ünnepségen.

A tavaly megnyílt Prágai Magyar Katolikus Plébánián állófogadással folytatódott a megemlékezés, ahol **Balga Zoltán**, Palócföldről származó lelképásztor köszöntötte a vendégeket és szólt a küldetésről, az emberi tisztességről és méltóságról, a keresztényi magatartásról. A Via Nova ICS és az ugyancsak tavaly működését megkezdő Esterházy Akadémia elnöke, **Gubík László** ismertette az intézmény célkitűzését, amely Esterházy szellemében kíván hatni a fiatal magyar nemzedékekre. **Szabó Péter** versét testvére, Ede olvasta fel. **Z. Urbán Aladár**, a Szövetség a Közös Célokért és a Palóc Társaság nevében üdvözölte a résztvevőket. Végül a házigazda **dr. Kocsis László Attila**, az EJT elnöke köszöntö meg az együttléteket. *(Beszéde alább olvasható)*

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves megemlékező Esterházy János-tisztelők!

Kérem, engedjék meg, hogy a rendező szervezetek, nevezetesen az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért és a Coexistentia-Együttélés Politikai Mozgalom Esterházy János Emlékbizottsága nevében megköszönjem mindnyájuknak a részvételüket ezen a megemlékezési ünnepségen, melyet az egykori Csehszlovákia magyarságának egyik vezéralakja, gróf Esterházy János vértanú születésének 117. és halálának 61. évfordulója alkalmából tartunk. Külön köszönetet érdemelnek a szónokok a motoli kegyelethelyen és az itt elhangzott ünnepi beszédekért, valamint a Prágán kívüli résztvevők, tisztelt vendégek, akik nem törődve a fáradsággal, hosszú utat tettek meg, hogy velünk együtt leróják kegyeletüket mártírunk nagysága előtt.

A tavalyi jubileumi megemlékezéshez képest most ugyan szerényebben, ám ugyanolyan nagy tisztelettel és kegyelettel emlékezünk gróf Esterházy Jánosra, aki minden erejével és tudásával nemzetét és szülőhazáját szolgálta, akit a hit, a remény és a szeretet, az igazságba, igazságosságba, szabadságba és a demokráciába vetett hite vezérelt minden tevékenységében. E nemes eszméi miatt mártíromságot szenvedett, életével fizetett érte, de mélységes emberségével, ájtatosságával az emberi és keresztény erényeknek, értékeknek örök példáját adta az utókor számára.

Örvendek, hogy az idén is szép számban jöttünk össze megemlékezni mártírunkra. Ez arra vall, hogy hamvainak Prágából szülőföldjére történt hazavitele után, amire egy évvel ezelőtt került sor, prágai kegyelethelye továbbra is megmarad hagyományos zarándokhelynek az Esterházy-tisztelő magyarok, lengyelek és csehek számára. Ez természetes, hiszen itt harcolt parlamenti képviselőként a magyarok jogaiért, a népek, nemzetek közötti békés együttéléséért, itt raboskodott, szenvedett a börtönökben, itt van emléktáblája a kommunizmus áldozatainak közös sírja felett felállított emlékművön, földi maradványainak korábbi nyugalóhelyén.

Kérem, járjanak el ide minden évben, és hozzák magukkal családtagjaikat, barátaikat, ismerőseiket is. Mindnyájukat nagy szeretettel fogjuk várni.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket.

Sajó Sándor Emlékév

A TRIANONI FÁJDALOM KÖLTŐJÉRE EMLÉKEZTÜNK

Sajó Sándor halálának 85. évfordulóján, 2018. február 2-án a Fiumei úti temetőben levő sírjánál a Palóc Társaság szervezte koszorúzási ünnepségen vettek részt a költő tisztelői. A főváros a költő halálakor díszsírhelyet adományozott az elhunytak, amely sírhelyet és környezetét a gáztól, folyandároktól most dr. Galla János elnöknek és a Magyar-Osztrák-Bajor Társaság néhány társának kellett az ünnepség előtt megtisztítania!

Bár a főváros főpolgármestere is kapott meghívást az emlékezésre, azon Beczéné Kálóczy Orsolya főtanácsos, kulturális referens válasza szerint *igen szoros időbeosztása, és programjainak sűrűsége miatt nem tudott részt venni, sőt nincs lehetősége képviselőnek biztosításáról sem gondoskodnia*. Ugyancsak nem képviseltette magát a Magyar Tudományos Akadémia, amelynek a költő levelező tagja volt... Jelen volt viszont az Írószövetség (**dr. Medvigy Endre**), a Magyar Pedagógiai Társaság (**Zsadányi László**), a Magyarok Világszövetsége (**Fuksz Sándor**), az Országos Honismereti Szövetség (**Hála József**), Budapest XII. ker. Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény (**Földváry Gergely**), Krúdy Kör (**Kanizsa József**) és sokan mások! Tehát kicsi elmozdulást érzékelünk a 10 évvel ezelőtti állapothoz képest... Isten malmái lassan őrölnék, de őrölnék – reménykedhetünk...

A szülőváros nevében **Pálinkás Tibor**, a Honti Múzeum és Galéria igazgatója, a Szózat világhálós folyóirat képviselőjében **Cságoty Péterfia Béla** mondott beszédet. A Pongrácz Lajos Alapiskola diákja, **Vicencz Márk** és a Szent László Gimnázium diákja Sajó-versét mondta, **Belányi Gyula** daltulajdonos Sajó megzenésített versét énekelte el, majd a síremlék megkoszorúzása következett.

A koszorúzási ünnepség résztvevői

Cságoty Péterfia Béla

A temetőből a kőbányai Szent László Gimnáziumba mentek a szülőföldi résztvevők. Ennek volt igazgatója Sajó Sándor nyugdíjazása előtt. A Lechner Ödön és Vágó József tervezte szép épület előcsarnokában a költő-igazgató mellszobra fogadja a betérőt. Ennek megkoszorúzásával kezdődött itt a megemlékezés, majd a díszteremben folytatódott, melyben az ipolysági másik **Viczenz**-fiú, **Máté** mondott egy Sajó verset, és **Belányi Gyula** is újabb Sajó megzenésített versét dalolta el. Az intézmény igazgatója, **Sárkány Péter** a gimnázium első évszázadának rövid történetét ismertette, kitérve Sajó Sándor igazgatói működésére valamint a mai gimnázium mindennapjairól, céljairól és sikereiről is hallhattunk, mielőtt sétát tettünk a gimnázium szaktantermeiben.

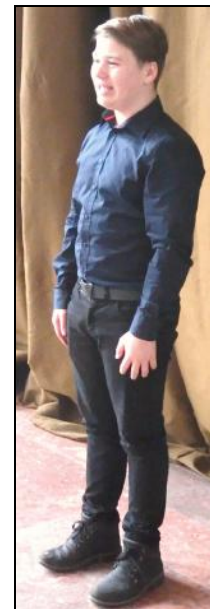
A budapesti megemlékezésre a szülővárosból és környékéről utazók a Rákóczi Szövetség támogatásának (útiköltség) köszönhetően vehettek részt a Sajó Sándor Emlékév első jelentős rendezvényén.

A költő sírja

Belányi Gyula

Viczenz Márk

A szülőföldi emlékezők

Pálinkás Tibor beszéde:

Tisztelt Hölgyek és Urak, Kedves Diákok!

Ipolyság, az egykori Hont vármegye kiépülőfélben levő központja a 19. század második harmadától fényes kulturális fejlődésen ment keresztül. A Honti Régészeti Társulat, az Ipolyság Város Szépérzetét Elősegítő Társulat, a Honti Kaszinó Egyesület, a Honti Múzeum Egyesület, a helyi lapkiadás, múzeumalapítás, megyei néprajzi kiállítások, Drégely várának kutatása és a Szondy-kultusz felkarolása, a legkülönbözőbb jellegű rendezvények sorjázása mind-mind jelei annak, hogy Sajó Sándor 1868. november 13-án pezsgő társadalmi és kulturális közegbe született bele. Ebben a közegben cseperedett és tanult. Középiskolába a szintén Hont határain belül található Selmecbánya híres evangélikus líceumába járt. Az ottani emlékek, történetek tekintenek vissza ránk A selmeci bíró című elbeszélő költeményéből. Itt jelent meg első verseskötete is, szép gesztus eredményeként, diáktársai anyagi hozzájárulásával. Selmecbánya című versét ugyan így kezdi: „*Mint fázó éhes kis diák / Csak búval tudtam nézni rád / S mint félénk szárnyú néma bánat / Csodáltam szép Kálváriádat.*“, de aztán vidul a vers, jön benne tavasz, majális, Selmecet pedig „*Völgyfoglalatba drága ék*“-ként írja le.

Természetesen tudjuk – Önök, s én is – hogy e költeményekben (még az *Ipolyság*, az *Ipoly* vagy *A drégelyi várromon* címűben sem) nem a tájban való gyönyörködtetés a lényeg, az elsődleges cél. Valószínűleg azonban nem véletlen az, hogy amikor ipolyságiakként elolvassuk az *Ipoly* című vers első három sorát, akkor ugyanazt érezzük, mint amikor kálváriánk vagy a Kopasz-hegy tetejéről gyönyörködünk az előttünk elterülő folyóvölgyben. Így csak az tud írni az Ipolyról és Ipolyságról, aki a szívében őrzi azokat. Mi is szívünkben kell, hogy őrizzük az idézett sorok íróját. Urbán Aladár s a Palóc Társaság tagjai biztosan a szívükben őrzik őt. Ha nem így lenne, nem csodálkoztattak volna rá minket a mára már ipolypartivá vált tornácos ház nagyszívű, lánglelkű szülőttjére. Nem jelölné a házat emléktábla, s nem tekintene a porta felé aggódón a költő gyönyörűen megformált mellszobra. Nem gyülnének össze könyvtárunkban minden év november havában három ország ifjai, hogy Sajó Sándor versein keresztül kinyilatkoztassák: mi együvé tartozunk.

Gyűjtsunk hát szíveinkben kis mécseseket az Urbán Aladár által tartott fáklyából, s e kis mécsesek melegéből hagyjunk itt, e sír hideg kőlapjánál is egy kicsit!

Cságly Péterfia Béla méltató beszéde

Sajó Sándort, bár leginkább magyarságának hitvallásáról szóló és irredenta költeményeiről ismerik, termékeny alkotó volt. Hat verseskötetén túl, amelyek legfőbb mondanivalója Isten, az erkölcsi értékek, a kitartásra, a megmaradásra buzdítás, a család, a haza, a nemzet és a szülőföld tisztelete, számos Heine, Horatius és egyéb műfordítás és még egy történelmi dráma szerzője is. Sajó Sándor, noha megbecsült pedagógus elsődlegesen, soha sem áradt belőle annak az iskolának a levegője, amely irigy és rosszindulatú kritikusi szerint poros és sablonos, „rutinos, de nem mély, inkább patetikus verselő”. Sajó Sándor költői pályája minden vád dacára megcáfolja azt a sokat hirtetett, a róla gyakran írtakban már szinte elkoptatott áligazságot, hogy nem fejlődhetett ki igazi költővé, mert a tehetséget kiölte belőle a korszellem kényszere, a keresztény kurzus légköre, az iskolai élettel járó bürokratizmus, a konferenciák átkos unalma, meg az igazgatói és tanfelügyelői jelentések áradata, mely árhullámként lehűti Múzsáját. Ellenkezőleg! Sajó poézisében forró a hang, amikor az elveszett hazát siratja-fájlalja, számtalan istenes verseiben vállalja hívó és buzgó keresztény vallását, ahogy „Egy kőkereszt beszél” versszaka is mutatja:

*Egyet lehel az Úr a földre:
és gőg és hívság és „kultúrfölény”
korhadtan hull majd sírgödörbe
és az ember minden gépcsodája
ott porladoz ma szertemállva
túnt ezredévek elsüllyedt ölén.*

E mellett, ezzel párhuzamban Sajó szerelmi lírája az igazán emberiessé finomodott és emelkedett szerelmi költészet, a korszak magyar dekadens líra exhibicionizmusával és verizmusával szemben, anélkül, hogy álszemérmessé és igaztalanná vélnék, anélkül, hogy lemondana a szerelem örök nagy mottóiról: a sejtetésről és a másikat legyőzni, lenyűgözni törekvéséről. *A mi szerelmünkben szárnyatlan a szándék, — énekli — Mi lenne, ha jönnél? Mi, ha én megállnék? Jönnél, ha vinnélek, vinnélek, ha jönnél...*

Ahogy széttekintek, sajnálattal kell megállapítanom, kevesen vagyunk. Kevesen, és éppen pont azok jelenlétét hiányolom leginkább, akiknek hivatalból is itt kellett volna lenniük, az oktatás, a kultúrpolitika valamint a média részéről. Miért állunk most itt csak ennyien sírjánál, miért csak ennyien vagyunk a fáklyatartók? „Ki volt ez az emlékezetünkben kitörölt férfi? Ki volt ez a hű magyar?”, ahogy Medvigy Endre irodalomtörténész barátom méltatta a 150 éve született Sajó Sándort. Rögtön hozzátenném azt is, tegyük fel a kérdést, mikor, kik és miért akarják-akarták többször is, több alkalommal kitörölni Sajó Sándornak, a sajói szellemnek még az emlékét is. Elsőnek az elébb említett dekadens lírának a szerzői furkálták, elsősorban a Nyugat erkölcsileg szabados, túlpolitizáló és lázító, a rendi társadalmat és Szűz Mária országát tagadók, a nyugati irodalmi mintákat túlságosan utánpótlók, azok, akik már az 1900-as évek elejétől fogva próbálták ellehetetleníteni Sajót nemzedéktársaival, Pósa Lajossal, Jakab Ödönnel, Kozma Andorral, Bárd Miklóssal, Szabolcska Mihállyal. Ezt a folyamatot azonban sikeresen visszaverte előbb Rákosi Jenő a Reform és a Budapesti Hírlap szerkesztőjeként, aki egy hatalmas nemzetről álmódott a mindenben kiváló magyarság egyesítésében. Hitvallása volt:zülessék meg végre az a nép, amelyik „kérlelhetetlenül magyar”. Majd a gróf Klébersberg Kunó sugallatára megalapított és Tormay Cecile által szerkesztett Napkelet folyóiratának kürtszava, amely – a főszerkesztő megfogalmazása szerint – szociáldemokrácia-, szocializmus-, kommunizmus- és liberalizmus ellenes szenvedéllyel, a szabadkőművesség és a zsidó kézben lévő baloldali liberális sajtó elleni küzdelem az új közízlés felé, hozzátéve, egyfajta – történelmi megközelítésmódot alkalmazó – a nemzeti összetartozás tudat építésére alkalmas, valamennyi társadalmi réteget integráló magyarságkonceptiót is.

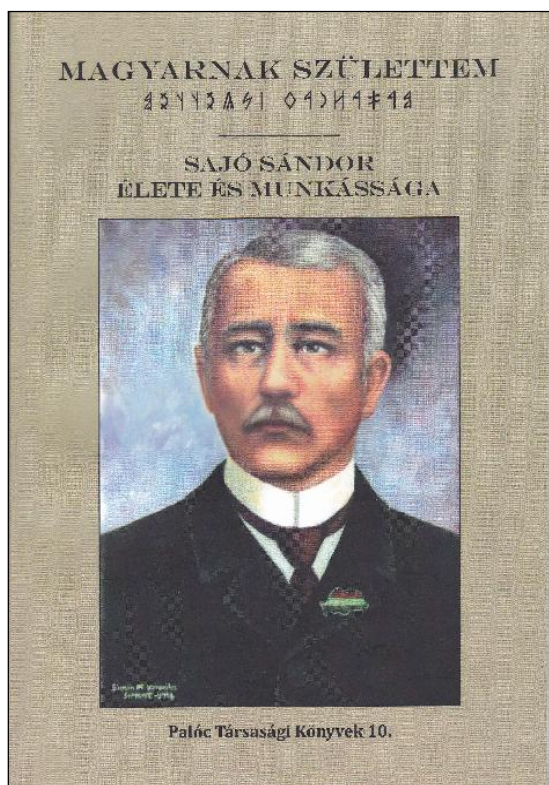
Ugyancsak Medvigy Endre írja egy Sajó-kötethez csatolt tanulmányában az alábbiakat: „A harmincas évek végén a történelem igazolja Sajó Sándor irredenta törekvéseit, elszakított területeket visszaperlő költészetét: 1938 novemberében az I. bécsi döntés visszaadja jogos

tulajdonosának, Magyarországnak a Felvidék magyarlakta déli sávját.” Szintén tőle, Medvigytől származik a Ménrót Kiadónál megjelent válogatott versekhez, azaz a Nem akarok gyáva csendet... kötethez írt átfogó, Sajó Sándor hivatalos mellőzöttségének okfejtése. Ebben többek közt így fogalmaz:

„Sajó Sándor 1919-től 1933-ban bekövetkezett haláláig a magyar revíziós törekvések őszinte híve és hiteles megéneklője volt, számos versében tiltakozott Trianon családokat családoktól elválasztó igazságtalansága, embertelensége ellen. Életének erre a korszakára a területi veszteségeink miatti fájdalom érzete és a történelmi Magyarország elsíratása a jellemző. Fel kívánta rázni a letaglózott magyar népet, hogy ne törődjön bele szomorú sorsába, hanem lázadjon fel Trianon ellen. Végvári azaz Reményik Sándor mellett a korszak magyar poétái közül a legjobban Sajó Sándorra illik a jelző: irredenta költő.” Nos, ez az oka annak, hogy mind a kommunizmus évtizedeiben, mind a rendszerváltás utáni szocialista- szabaddemokrata kulturkampf, a liberális kettős mérce és véleményterror miatt Sajó Sándor napjainkig, ha nem is persona non grata, de épp hogy megtúrt a magyar tankönyvekben, a hivatalos irodalmi közéletben. Jó hír viszont az, ahogy egykor Reményik Sándor is írta: „a gondolat szabad”! Hála Istennek egyre többen érdeklődnek Sajó Sándor versei iránt, a Szózat világhálós havilap legkeresettebb, legnépszerűbb verse a „Magyarnak lenni tudod mit jelent?” című költeménye.

Ne engedjük hát eltörölni az emléket Sajó Sándornak, annak a magyar költőnek, aki annyit tett a Kárpát Haza, a Kárpát-medence területi egységéért. Ugyancsak szíves figyelmükbe ajánlanám, zárjuk szívünkbe Dr. Bartha Józsefet is, aki 1937-ben az irredenta költő válogatott költeményeit, szavalásra alkalmas verseit összegyűjtötte és bevezetéssel ellátta, amely hasonló kiadása napjainkban is hozzáférhető, valamint ezt a megemlékezést, a „Sajó Sándor emlékévé” méceslángját meggyújtó Palóc Társaságot.

Ne feledkezzünk, nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy Sajó Sándort ébreszteni csak a Magyarok Nagyasszonya Babba Mária, és az egymást segítő testvérpár, Hunor és Magor szellemében lehet...

Sajó Sándor Emlékév

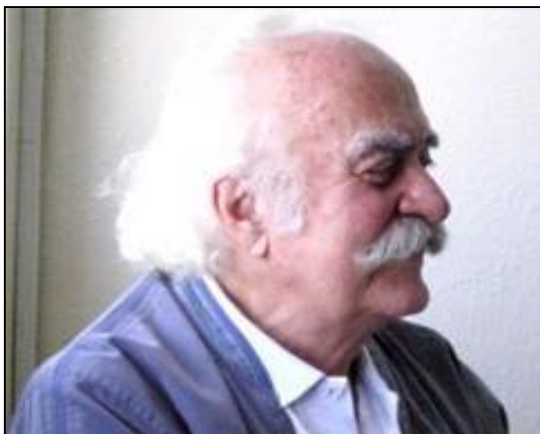
A *Palóc Társasági Könyvek* sorozat 10. köteteként napvilágot látott a Sajó Sándor életét és munkásságát ismertető hiánypótló kötet **Magyarnak születtem** címmel. A karcsú kötetben Pintér Jenő, dr. Bartha József, Tóth József és Szarka Emese írása olvasható. Címoldalán Simon M. Veronika festőművész, a Palóc Társaság Tiszteletbeli tagja festményének mása látható.

A könyv a *BIRO family Nyomda és Könyvkiadó* gondozásában jelent meg 2018 januárjában. Kérésre szívesen küldünk a megrendelőnek (*postaköltség felszámolásával*).

BÚCSÚZUNK TÓTH ELEMÉRTŐL

2018. február 15-én érkezett a szomorú hír: hetvennyolc éves korában meghalt **Tóth Elemér** költő, író, műfordító, szerkesztő, a felvidéki magyar gyermekirodalom egyik jeles, meghatározó képviselője.

1940. január 14-én született a gömöri Hanván. Tornalján érettségizett, majd a pozsonyi Pedagógiai Főiskolán magyar–testnevelés szakon tanult, de tanulmányait nem fejezte be. 1961-

től a Szabad Földműves, az Új Ifjúság, majd a Tábortűz szerkesztője, később főszerkesztője. 1959-től rendszeresen jelentek meg versei; műfordítóként elsősorban kortárs szlovák írók műveit ültette át magyarra. 1981-ben elnyerte a Madách Imre-díjat, 2008-ban pedig neki ítelték a Posonium Irodalmi Díj Szülőföld Díját.

„Magyar csak addig lehetsz, amíg nyelvedet őrzöd” – vallotta Tóth Elemér s ő nagyon sokat tett azért költőként, újságíróként, a Tábortűz gyermeklap főszerkesztőjeként is, hogy amit vall, amit hirdet versben és lapban, az tett is legyen a mindennapokban, az életben: a felvidéki magyarság

őrizze meg nyelvét, mert ezzel magyarságát is megőrzi.

(A Tábortűz szerkesztőbizottságának tagjaként dolgoztam együtt Tóth Elemérrel, benne a magyarságához mindenkor hű, becsületes, tisztességét felelősséggel ellátó tagját majd irányítóját ismertem meg. Köszönöm a sorsnak, Elemér, hogy veled, melletted dolgozhattam. Köszönöm a verset, melyet nekem ajánlottál. Helyhiány miatt következő számunkban közöljük. Emlékedet verseid és olvasói őrzik!)

Jó Palócok

A Palóc Társaság hírmondója * Megjelenik minden negyedévben

Felelős szerkesztő: Z. Urbán Aladár

*** 991 11 Ipolybalog, Kör u. 194., Szlovákia (047 488 53 13**

Ÿ www.paloc tarsasag.real-net.sk : z.urban@paloc tarsasag.real-net.sk